

Een academische zaak, deel II

Beleidsterrein wetenschappelijk Onderwijs
Periode (1945) 1960-1997

Basiselectiedocument (Pivotnr. 55)

Concept mei 2006
Peter Brand, Digital display BV
In opdracht van de Onderwijsraad

Inhoudsopgave

1. Lijst met gebruikte afkortingen	3
2. Inleiding	4
3. Het beleidsterrein	5
<i>Definitie</i>	5
<i>Afbakening met andere beleidsterreinen</i>	6
4. Actoren	9
<i>De Onderwijsraad</i>	9
<i>De Adviescommissie Onderwijsaanbod</i>	9
5. Selectie	11
<i>Doelstelling van de selectie</i>	11
<i>Selectiecriteria</i>	11
6. Selectielijsten	13
<i>De Onderwijsraad</i>	13
<i>De Adviescommissie Onderwijsaanbod</i>	18
7. Bronnen	20
<i>Wet- en regelgeving</i>	20

1. Lijst met gebruikte afkortingen

ACO	Adviescommissie Onderwijsaanbod
art.	artikel
BSD	Basis Selectie Document
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
HO	Hoger Onderwijs
HOOP	Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan
OCenW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OU	Open Universiteit
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
Stb.	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
WHW	Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (Stb. 1992, 593)
WO	Wetenschappelijk onderwijs
WUB	Wet universitaire bestuurshervorming 1970 (Stb. 1970, 601)
WWO-1	Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (Stb. 1960, 559)
WWO-2	Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (Stb. 1985, 562)

2. Inleiding

Het PIVOT-rapport "*Een academische zaak, deel II*", een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs, periode (1945) 1960-1997 vormt de basis voor dit basisselectiedocument (BSD).

Het rapport is het resultaat van institutionele onderzoeken welke zijn uitgevoerd binnen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, in overeenstemming met de afspraken die bij convenant van 9 februari 1995 tussen de Secretaris-Generaal van het ministerie van OCenW en de Algemene Rijksarchivaris zijn gemaakt, inzake de overbrenging en overdracht van na 1945 gevormde archieven. Het rapport beschrijft de taken en handelingen van de verschillende actoren op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs.

Na bestudering van de voor het beleidsterrein van toepassing zijnde wetgeving, bleken in het Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO) één of meer handelingen te ontbreken. Daarom zijn in dit BSD ook nieuwe handelingen opgenomen (1000 series). Om die reden wijkt de nummering af van hetgeen gebruikelijk is.

In dit BSD wordt de neerslag van de handelingen gewaardeerd, op basis waarvan de daadwerkelijke selectie van archiefbescheiden uitgevoerd kan worden. Onder archiefbescheiden worden zowel de papieren bescheiden als gedigitaliseerde bescheiden verstaan; deze gedigitaliseerde bestanden vallen nl. ook onder de Archiefwet 1995.

Tevens kan dit BSD als leidraad dienen bij de inrichting of herinrichting van de documentaire informatievoorziening.

Het BSD is als volgt samengesteld:

- een korte beschrijving van het beleidsterrein
- een beschrijving van de actoren Onderwijsraad en ACO
- een verantwoording van de doelstelling van de selectie en de gehanteerde criteria
- de selectielijsten

3. Het beleidsterrein

Definitie

Wetenschappelijk onderwijs omvat het onderwijs dat gericht is op de voorbereiding tot de zelfstandige beoefening van de wetenschap of de beroepsmatige toepassing van wetenschappelijke kennis.

De belangrijkste wetten op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs van 1960 zijn:

Wet op het wetenschappelijk onderwijs (WWO-1) (Stb. 1960, 559);

Deze werd gedeeltelijk ingetrokken bij invoering van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (WWO-2) (Stb. 1985, 562) zoals gewijzigd bij wet van 26 juni 1986 (Stb. 1986, 388);

Deze wet werd ingetrokken door de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) (Stb. 1992, 593).

De wet- en regelgeving kent verschillende bepalingen voor de onderscheiden instellingen voor wetenschappelijk onderwijs. Deze instellingen zijn:

bekostigde universiteiten en hogescholen

De bekostigde universiteiten en hogescholen worden bij wet ingesteld. Met de invoering van de WWO-1 verkregen zij rechtspersoonlijkheid. Zij staan vermeld in de WWO-1 en 2 en de WHW.

De bekostigde universiteiten hebben het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek tot taak. In elk geval verzorgen zij initiële opleidingen, verrichten zij wetenschappelijk onderzoek, voorzien zij in de opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker of technologisch ontwerper en dragen zij kennis over ten behoeve van de maatschappij. Er zijn:

- bekostigde openbare rijksuniversiteiten en technische rijkshogescholen

Leiden, Groningen, Utrecht, Delft, Wageningen, Eindhoven, Enschede, (vanaf 1973) Rotterdam en (vanaf 1975) Maastricht

- bekostigde gemeentelijke universiteit

Amsterdam

- bekostigde bijzondere universiteiten

Amsterdam, uitgaande van de Vereniging voor christelijk wetenschappelijk onderwijs

Nijmegen, uitgaande van de Stichting Katholieke Universiteit

Tilburg, uitgaande van de Stichting Katholieke Universiteit Brabant

tot 1973 Rotterdam

De term universiteit verwees naar 'algemeen' ; op een universiteit werd in meer dan drie takken van wetenschap (= faculteiten) onderwezen. De hogescholen kenden slechts één faculteit. In wet- en regelgeving waren de bekostigde universiteiten en hogescholen echter volledig gelijksoortig. Het onderscheid universiteit - hogeschool is met de invoering van de WWO-2 in 1986 komen te vervallen. Vandaar dat in dit onderzoek voor de overzichtelijkheid louter voor de term universiteit gekozen is. Met deze term worden ook de technische rijkshogescholen (nu universiteiten) bedoeld.

academische ziekenhuizen

Academische ziekenhuizen hebben sinds de invoering van de wijzigingswet op de WWO-1 (Stb. 1969, 389) rechtspersoonlijkheid. Zij zijn verbonden aan universiteiten.

Academische ziekenhuizen zijn werkzaam op het gebied van de patiëntenzorg en staan mede ten dienste van het wetenschappelijk geneeskundig onderwijs en onderzoek (het opleiden van student tot arts, verzorgen van de beroepsopleiding van arts tot specialist, bij- en nascholing van verpleegkundigen en paramedici en post-academisch onderwijs alsmede fundamenteel en toegepast

klinisch onderzoek). Dit is de zogenaamde werkplaatsfunctie voor de medische faculteit. Voor het beleid en de bekostiging daarvan is de minister van OCenW verantwoordelijk.

Er zijn academische ziekenhuizen bij:

- bekostigde openbare universiteiten
Leiden, Groningen, Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Maastricht
- bekostigde bijzondere universiteit
Amsterdam

Open Universiteit

Met de Wet op de Open Universiteit (Stb. 1984, 573) werd in 1984 de Open Universiteit in Heerlen opgericht.

Op de Open Universiteit wordt wetenschappelijk - en hoger beroepsonderwijs gegeven. Zij verzorgt deze in de vorm van afstandsonderwijs. Met de wet van 25 juni 1997 (Stb. 1997, 284) kreeg de Open Universiteit een nieuwe taak erbij: het leveren van een bijdrage aan de vernieuwing van het hoger onderwijs.

aangewezen universiteiten

Krachtens respectievelijk art. 118 lid 1 WWO-1, art. 223 lid 1 WWO-2 en art. 1.11 en 6.9 WHW kunnen instellingen voor wetenschappelijk onderwijs tot universiteit aangewezen worden. Het getuigschrift van de aangewezen universiteit geeft recht op de beschermde titulatuur. Enkele aangewezen universiteiten zijn:

- Opleidingsinstituut voor bedrijfskunde, van de Stichting Nijenrode te Breukelen
- Universiteit van Humanistiek van de Stichting Universiteit van Humanistiek te Utrecht

interuniversitaire instituten

Een openbare universiteit kon met één of meerdere universiteiten bij gemeenschappelijke regeling een interuniversitair instituut oprichten ten behoeve van wetenschappelijk onderwijs of onderzoek. Het instituut bezat rechtspersoonlijkheid. Met de invoering van de WWO-2 in 1986 werden de interuniversitaire instituten opgeheven.

Afbakening met andere beleidsterreinen

Het beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs heeft raakvlakken met andere beleidsterreinen. In deze paragrafen wordt aangegeven welke handelingen in dit RIO beschreven staan en welke in andere RIO's behandeld worden. De grenzen zijn niet altijd helder, vaak is er ook om praktische redenen voor een bepaalde afbakening gekozen.

Een Academische Zaak, Deel II - Een Academische Zaak, Deel I

Het onderhavige RIO, *Een Academische Zaak, Deel II*, geeft een beschrijving van het handelen van alle rijksorganen op het beleidsterrein Wetenschappelijk Onderwijs. In het RIO *Academische Zaak, Deel I*¹, wordt het handelen van de openbare en bijzondere universiteiten op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs sinds 1985 beschreven. Dit onderscheid is een gevolg van afspraken die tussen de universiteiten, het ministerie van OCenW en de Rijksarchiefdienst zijn gemaakt. Op het moment van schrijven werd het RIO *Een Academische Zaak, Deel I*, aangevuld met het handelen van de Open Universiteit. In onderhavig RIO worden wel de instelling en regelgeving van

¹ *Een Academische Zaak, Deel I. Een institutioneel onderzoek naar universiteiten op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs sinds 1985* (samenstelling J. van der Meer en A.T. Spieksma, Werkgroep Selectielijsten Universiteiten)

openbare en bijzondere universiteiten en de Open Universiteit beschreven maar niet het handelen van organen van deze universiteiten.

Om de sterke samenhang tussen beide onderzoeken tot uitdrukking te brengen, dragen beide onderzoeken dezelfde titel.

Wetenschappelijk Onderwijs - Wetenschappelijk Onderzoek

De voorbereiding van het wetenschappelijk onderwijsbeleid vindt plaats in samenhang met het de beleidsvoorbereiding van het wetenschappelijk onderzoek op universiteiten. Hetzelfde geldt voor de planning en bekostiging van wetenschappelijk onderwijs en wetenschappelijk onderzoek aan universiteiten. Voorts werd het wetenschappelijk onderzoek aan universiteiten in dezelfde wetgeving geregeld als het wetenschappelijk onderwijs.

Het wetenschappelijk onderwijs wordt aan universiteiten in samenhang met het wetenschappelijk onderzoek gedoceerd. Hoogleraren, wetenschappelijk medewerkers en assistenten in opleiding geven onderwijs en beoefenen de wetenschap.

Desondanks is er voor gekozen het wetenschappelijk onderzoek in een afzonderlijk RIO te beschrijven. Het leeuwendeel van het wetenschappelijk onderzoek vindt immers in andere instituten dan de universiteiten plaats. Organen als het Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO), de Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen (KNAW) en de Koninklijke Bibliotheek (KB) zijn belangrijke actoren op dit beleidsterrein. Het wetenschappelijk onderzoek wordt grotendeels gestuurd door het wetenschapsbeleid, een andere sector dan het wetenschappelijk onderwijsbeleid. Ook organisatorisch is er binnen het ministerie van OCenW een onderscheid tussen een eenheid 'wetenschappelijk onderwijs' en een eenheid 'wetenschappen'. Voorts wordt in de Rijksbegroting wetenschappelijk onderwijs afgezonderd van onderzoek en wetenschapsbeleid. Om de omvang van onderhavig onderzoek te beperken wordt er een afzonderlijk RIO Wetenschappelijk Onderzoek geschreven.

Wetenschappelijk Onderwijs - Hoger Beroepsonderwijs

Sinds 1993, de invoering van de WHW (Stb. 1992, 593), wordt het hoger beroepsonderwijs in dezelfde wet geregeld als het wetenschappelijk onderwijs. Het proces van samensmelting van beide onderwijsvormen is reeds met de wet doorstroming HBO-WO uit 1979 (Stb. 1979, 301) in gang gezet. Het HBO was echter vanaf het begin van de onderzoeksperiode (1960) in andere wetgeving geregeld:

- 1919 - 1962 in de Wet op het Nijverheidsonderwijs
- 1963 - 1985 in de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO)
- 1985 - 1992 in de Wet op het Hoger Beroepsonderwijs (WHBO)

Vanuit historisch oogpunt ligt een afbakening van het HBO voor de hand. Het HBO zal in een ander RIO beschreven worden. In de toekomst, bij het onderhoud van RIO's en BSD's voor de periode na 1997, kan men er voor kiezen beide terreinen te integreren in één onderzoek.

Wetenschappelijk Onderwijs - Agrarisch Onderwijs

De handelingen van de minister van Landbouw ten opzichte van de rijkslandbouwhogeschool te Wageningen tot 1992 zijn beschreven in het RIO Agrarisch Onderwijs². In onderhavig RIO worden de handelingen van de periode daarna geanalyseerd. Deze scheiding is aangebracht omdat de minister van Landbouw gaandeweg minder het onderwijsbeleid bepaald heeft. Tot 1967 wordt het wetenschappelijk landbouwonderwijs bij afzonderlijke wet geregeld. Bij wet van 20 december 1967 (Stb. 1967, 684) wordt de regeling van dit landbouwonderwijs bij de WWO-1 gevoegd. Sindsdien

² *Agrarisch Onderwijs. Een onderzoek naar actoren, taken en handelingen op het beleidsterrein Agrarisch Onderwijs in de periode 1945 - 1992* (samenstelling G.M.C.J. Smeets; ISBN 90-74442-30-7) 's-Gravenhage, 1995. PIVOT-rapport nr 26.

gelden in veel gevallen dezelfde bepalingen voor het wetenschappelijk landbouwonderwijs als voor het reguliere wetenschappelijke onderwijs. Vanaf 1992, met de invoering van de WHW (Stb. 1992, 593) is het hogere landbouwonderwijs volledig gelijkgeschakeld met het overige hogere onderwijs.

Wetenschappelijk Onderwijs - Studiefinanciering

Binnen het ministerie van OCenW is een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein studiefinanciering verricht: het RIO Leergeld³. In Leergeld worden de handelingen betreffende de financiële ondersteuning van studenten beschreven. Het kan daarbij gaan om beurzen, giften en leningen. Deze zaken worden in onderhavig onderzoek dus buiten beschouwing gelaten. De beurzen die in het kader van specifieke programma's worden verstrekt, zoals bijvoorbeeld ERASMUS, worden in dit RIO beschreven.

Wetenschappelijk Onderwijs - Beheer van de rijksbegroting

In dit RIO wordt de bekostiging van het wetenschappelijk onderwijs beschreven, voor zover het beleidsterrein specifiek is. Voor de procedure van het vaststellen van de rijksbegroting voor het wetenschappelijk onderwijs wordt verwezen naar het RIO *Per slot van rijksrekening*⁴.

Wetenschappelijk Onderwijs - Personeelsbeleid

Binnen het ministerie van Binnenlandse Zaken zal een RIO betreffende Personeelzaken samengesteld worden. Hierin wordt onder andere de aanstelling en beloning conform het ambtenarenrecht beschreven. In onderhavig RIO wordt niet op deze zaken ingegaan. Binnen het wetenschappelijk onderwijs kent men naast het Algemeen Rijksambtenaren Reglement (ARAR) eigen rechtspositiebesluiten. De rechtspositiebesluiten van 1960, 1984 en 1987 worden behandeld in het RIO betreffende Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit. Wel wordt in dit RIO de aanstelling van specifieke ambtenaren of benoeming van commissieleden, zoals hoogleraren of leden van de Adviescommissie Onderwijsaanbod beschreven evenals de vaststelling van rechtspositieregels voor bovengenoemde personen.

Wetenschappelijk Onderwijs - Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit

Binnen het ministerie van OCenW zal een afzonderlijk RIO betreffende Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit samengesteld worden. Hierin worden tevens de rechtspositiereglementen behandeld. Deze elementen blijven in dit RIO dus buiten beschouwing.

Wetenschappelijk Onderwijs - Instellingen binnen het Onderwijs

Binnen het taakgebied Onderwijs (waaronder o.a. de beleidsterreinen: Primair Onderwijs, Beroepsonderwijs en Volwasseneneductie, HBO, Voortgezet Onderwijs etc.) zijn beleidsoverschrijdende organen werkzaam. Het betreft hier voornamelijk de Onderwijsraad, de Inspectie van het Onderwijs en de Informatie Beheer Groep. De instelling van deze organen wordt in een apart RIO beschreven.

³ *Leergeld. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein studiefinanciering, 1945-1994* (samenstelling J. van der Meer en G.J. Willighagen; ISBN 90-74442-47-1) 's-Gravenhage, 1997. Pivot-rapport nr 42.

⁴ *Per slot van rijksrekening. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting, 1940-1993* (samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-17x) 's-Gravenhage 1994. PIVOT-rapport nr 15.

4. Actoren

De Onderwijsraad

Oprichting

De Onderwijsraad is een permanent adviescollege met betrekking tot de uitvoering van het landelijk onderwijsbeleid, ingesteld bij wet (Stb. 1919, 49)⁵.

Taken

De Onderwijsraad adviseert de minister van Onderwijs op het terrein van het wetenschappelijk onderwijs over een gevarieerd aantal zaken:

- vanaf 1993 over het Hoger Onderwijs en Onderzoeksplan (HOOP);
- vanaf 1993 inzake de aanwijzing van een instelling tot universiteit;
- van 1986 tot 1993 het overheidsplan;
- van 1981 tot 1993 over het Open Universiteit Statuut;
- van 1977 tot 1993 over het reglement van studierichtingen gericht op het buitenland;
- van 1972 tot 1993 over de onderwijsfixus van een bepaalde opleiding;
- van 1984 tot 1987 de taakverdeling tussen universiteiten.

De Adviescommissie Onderwijsaanbod (ACO)

Oprichting

De Adviescommissie Onderwijsaanbod (ACO) is ingesteld bij beschikking van de Minister van OCenW van 17 juni 1993, Uitleg, OenW-regelingen, no 18, HBO/PR-93038356, instelling Adviescommissie Onderwijsaanbod

Doel en taken

Ter beoordeling van de doelmatigheid van opleidingen aan bekostigde universiteiten en de Open Universiteit stelt de Minister van Onderwijs een Adviescommissie Onderwijsaanbod in. Op basis van art. 6.3 lid 1 van de WHW (Stb. 1992, 593) geeft de Adviescommissie Onderwijsaanbod een beoordeling aan universiteiten over de doelmatigheid van de opleidingen die desbetreffende universiteit voornemens is te verzorgen. Bij deze beoordeling betreft de commissie de behoefte aan wetenschappelijk onderwijs, gelet op het geheel van de voorzieningen en de spreiding daarvan. Daarnaast beoordeelt de ACO eveneens de onderwijskundige aspecten en of het een nieuwe opleiding betreft. De Commissie houdt rekening met het profiel van de instelling. Op een negatief advies van de Adviescommissie kan de Minister van Onderwijs rechten ex art. 1.9 WHW (d.w.z. rechten van erkenning en bekostiging) intrekken. De Minister licht de Adviescommissie Onderwijsaanbod in over zijn besluit.

De Adviescommissie beoordeelt ook bestaande opleidingen op doelmatigheid.

De procedure van de doelmatigheidsbeoordeling wordt geregeld in de Regeling van de Adviescommissie Onderwijsaanbod van 21 augustus 1995, met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie onderwijsaanbod.

⁵ Deze wet is per 1-1-1997 vervangen door de Wet op de Onderwijsraad (Stb. 1997, 220)

Verder adviseert de ACO de minister van Onderwijs inzake het Hoger Onderwijs en Onderzoeksplan (HOOP). Dit is echter geen wettelijke taak.

Organisatie

Deze commissie telt vijf leden.

Het secretariaat van de Onderwijsraad houdt het secretariaat van de Adviescommissie Onderwijsaanbod (art. 8 Instellingsbeschikking ACO).

Beëindiging werkzaamheden

Bij Koninklijk Besluit is de Adviescommissie Onderwijsaanbod met ingang van 22 september 2003 opgeheven⁶.

⁶ Besluit van 22 september 2003 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreden van enkele artikelen en onderdelen van de wet van 6 juni 2002 (Stb. 302), de wet van 6 juni 2002 (Stb. 303), de Wet studiefinanciering 2000 en de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten. *Staatsblad*, 2003, 368.

5. Selectie

Doelstelling van de selectie

De selectie richt zich op de (administratieve) neerslag van het handelen door overheidsorganen, die vallen onder de werking van de Archiefwet 1995⁷. De selectielijst is tot stand gekomen op grond van een wettelijk voorgeschreven procedure. Deze procedure, welke zijn grondslag heeft in art. 5 van de Archiefwet 1995, is neergelegd in de artikelen 2 tot en met 5 van het Archiefbesluit 1995, Stb. 671.

De doelstelling van het Nationaal Archief bij de selectie van overheidsarchieven is dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zover deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

In dit BSD worden de handelingen van de verschillende organen geselecteerd op hun bijdrage aan de realisering van de selectiedoelstelling. Bij de selectie gaat het er om welke gegevensbestanden, behorend bij welke handeling, en berustend bij welke actor, bewaard moeten blijven met als doel het handelen van de rijksoverheid met betrekking tot het beleidsterrein op hoofdlijnen te kunnen reconstrueren.

Het handelen van overheidsorganen bestaat uit verschillende fasen in het beleidsproces. Deze fasen zijn o.a. agendavorming, beleidsvoorbereiding, beleidsbepaling, beleidsvaststelling, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie. Om de reconstructie van het handelen op hoofdlijnen mogelijk te maken, dient dus vooral de neerslag van de eerste vier en de laatste fase bewaard te blijven.

De gegevensbestanden kunnen zowel uit papieren- als uit digitale documenten bestaan.

Indien de neerslag in aanmerking komt voor vernietiging dan vermeldt het BSD een V met een termijn. De termijn gaat in na expiratedatum of afdoening van de archivistische neerslag .

Selectiecriteria

Teneinde de selectiedoelstelling te operationaliseren zijn de in het Rapport Institutioneel Onderzoek geformuleerde handelingen gewogen aan de hand van de door PIVOT opgestelde selectiecriteria.

Uitgaande van de selectiedoelstelling heeft PIVOT in 1993 een lijst van algemene selectiecriteria geformuleerd. Bij de vaststelling van deze selectiecriteria is bepaald dat de bruikbaarheid van de criteria binnen afzienbare tijd zou worden geëvalueerd. In april 1996 werd met dat doel een werkgroep samengesteld. Bij de samenstelling van de werkgroep is gezorgd voor inbreng vanuit zowel de Rijksarchiefdienst/PIVOT als vanuit de zorgdragers. Op 26 november 1996 werden de resultaten tijdens een PIVOT-themabijeenkomst gepresenteerd, waarna als gevolg van discussie nog enige aanpassingen volgden. Op 29 april 1997 werden de herziene selectiecriteria door het afdelingswerkoverleg vastgesteld, waarop zij werden aangeboden aan het Convent van rijksarchivarissen en voor advies voorgelegd aan de Raad voor Cultuur en de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening Rijksoverheid (PC Din). Na verwerking van de adviezen zijn de

⁷ Archiefwet 1995, Wet van 28 april 1995 (Stb. 276), houdende vervanging van de Archiefwet 1962 (Stb. 313) en in verband daarmee wijziging van enige andere wetten.

herziene selectiecriteria vastgesteld door het Convent van Rijksarchivarissen. In dit BSD zijn de criteria van 1997 gehanteerd.

De algemene selectiecriteria zijn positief geformuleerd, het zijn bewaarcriteria. De criteria geven de handelingen aan die met een **B** gewaardeerd worden, en waarvan de neerslag dus overgebracht dient te worden. De neerslag van de handelingen die met een **V** gewaardeerd worden, wordt niet overgebracht en kan op termijn vernietigd worden.

De volgende algemene selectiecriteria worden door het Nationaal Archief gehanteerd om permanent te bewaren handelingen te selecteren:

Selectie criterium

Toelichting

1. *Handelingen die betrekking hebben op **voorbereiding en bepaling van beleid** op hoofdlijnen.* *Hieronder wordt verstaan: agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten*
2. *Handelingen die betrekking hebben op **evaluatie** van het beleid op hoofdlijnen.* *Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij de terugkoppeling van beleid.*
3. *Handelingen die betrekking hebben op **verantwoording** van beleid op hoofdlijnen **aan andere actoren**.* *Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.*
4. *Handelingen betrekking hebben op **(her)inrichting van organisaties** belast met beleid op hoofdlijnen.* *Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.*
5. *Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop **beleidsuitvoering** op hoofdlijnen plaatsvindt.* *Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.*
6. *Handelingen die betrekking hebben op **beleidsuitvoering** op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden **bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten**.* *Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.*

Naast de algemene criteria kunnen er ten aanzien van bepaalde handelingen, eveneens binnen het kader van de selectiedoelstellingen, in een BSD beleidsterreinspecifieke criteria worden geformuleerd, die met behulp van de algemene criteria niet kunnen worden gewaardeerd.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen

gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

6. Selectielijsten

De Onderwijsraad, (1945) 1960-1997

ONTWIKKELING, EVALUATIE EN VERANTWOORDING VAN BELEID

Ontwikkelen van nationaal beleid

RIO- nr. 20
Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs over het Hoger Onderwijs- en Onderzoek Plan (HOOP)
Periode: 1993 -1997
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 2.4 lid 2
Product: advies
Waardering: B (1)

INTERNATIONALISERING VAN HET WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

Harmonisering Nederlandse opleidingen met buitenlandse opleidingen

examens

RIO- nr. 49
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de lijst met buitenlandse getuigschriften die toegang geven tot examens aan Nederlandse universiteiten
Periode: 1963-1988
Grondslag: Besluit van 26 oktober 1981 houdende vaststelling van het Academisch Statuut (Stb. 1981, 653), art. 66 lid 1
Besluit van 11 september 1963 houdende vaststelling van het Academisch Statuut (Stb. 1963, 380), art. 207 lid 1
Product: advies
Waardering: B (1)

RIO- nr. 53
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de lijst met getuigschriften van buitenlandse opleidingen die vrijstelling geven voor examens aan Nederlandse universiteiten
Periode: 1963-1988
Grondslag: Besluit van 26 oktober 1981 houdende vaststelling van het Academisch Statuut (Stb. 1981, 653), art. 76
Besluit van 11 september 1963 houdende vaststelling van het Academisch Statuut (Stb. 1963, 380), art. 200
Product: advies
Waardering: B (1)

opleidingsvereisten voor uitoefening bepaalde beroepen

RIO- nr. 59

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de gelijkstelling van een buitenlands getuigschrift met een Nederlands wat betreft de onderwijsbevoegdheid

Periode: 1963-1981

Grondslag: Besluit van 11 september 1963 houdende vaststelling van het Academisch Statuut (Stb. 1963, 380), art. 220 lid 1

Product: advies

Waardering: B (1)

PLANNING EN BEKOSTIGING INSTELLINGEN VAN WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS, 1960-1993

Taakverdeling tussen universiteiten

RIO- nr. 67

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de taakverdeling binnen en tussen bekostigde universiteiten en academische ziekenhuizen

Periode: 1984-1987

Grondslag: Wet van 18 mei 1984, houdende bijzondere bepalingen van tijdelijke aard voor taakverdeling in het WO (Tijdelijke wet taakverdeling WO, Stb. 1984, 255), art. 2 lid 1

Product: advies

Waardering: B (1)

Vaststelling planningsinstrumenten

RIO- nr. 80

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw over het overheidsplan voor het wetenschappelijk onderwijs

Periode: 1986 -1993

Grondslag: Wet van 26 juni 1986 houdende wijziging en invoering van de WWO-2 (Invoeringswet WWO, Stb. 1986, 388), art. 185 lid 4

Product: advies

Waardering: B (1)

AANWIJZEN BIJZONDERE UNIVERSITEITEN

RIO- nr. 253

Handeling: het beoordelen van de kwaliteit van het onderwijs aan een universiteit die om een aanwijzing verzocht heeft

Periode: 1993 -

Grondslag: Circulaire van de Staatssecretaris van OenW van 19 juli 1993, Uitleg, OenW-Regelingen, no 18c, CFI/F/BVH-93044153, aanwijzing ex art 6.9

Product: rapport
Waardering: B (1)

RIO- nr. 254

Handeling: het adviseren aan de Minister van OCenW inzake de aanwijzing en intrekking van een aanwijzing tot universiteit

Periode: 1993 -

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 6.11 lid 2 en 3

Waardering: B (1)

ONDERWIJSAANBOD BEKOSTIGDE UNIVERSITEITEN EN INTERUNIVERSITAIRE INSTITUTEN

Goedkeuren opleidingen, 1960-1992: reglementen en Academisch Statuut

RIO- nr. 336

Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs over het Academisch Statuut van bekostigde universiteiten en over het Open Universiteit Statuut

Periode: 1960-1993

Grondslag: WWO-2 (Stb. 1985, 562), art. 7 lid 2,
WWO-1 (Stb. 1960, 559), art. 24 lid 5

Product: advies

Waardering: B (1)

RIO- nr. 1001

Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs over de instelling, verlenging of aanwijzing van een (experimentele) studierichting

Periode: 1985-1993

Grondslag: WWO-2 (Stb. 1985, 562), art. 13 en 20

Product: advies

Waardering: B (1)

RIO- nr. 345

Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs over het reglement van studierichtingen gericht op het buitenland aan bekostigde universiteiten en aan interuniversitaire instituten

Periode: 1977-1993

Grondslag: WWO-2 (Stb. 1985, 562), art. 15 lid 6
Wet van 8 juni 1977 houdende wijziging van de WWO-1 (Stb. 1977, 361), art. 21bis lid 3 en 36 lid 2

Product: advies

N.B. I: het betreft studierichtingen die niet in het Academisch Statuut zijn opgenomen. Het reglement werd opgesteld door de universiteiten
N.B. II: in 1986 werden de interuniversitaire instituten opgeheven.

Waardering: B (1)

Geven van academisch onderwijs

RIO-nr. 364
Handeling: het toetsen van de cursusduur voorgesteld door de bekostigde universiteiten met desbetreffende richtlijnen ten behoeve van de minister van Onderwijs
Periode: 1975-1986
Grondslag: Wet van 12 november 1975 houdende wijziging van de WWO-1 en de WUB (Stb. 1975, 656), art. IV lid 6
Produkt: rapport
Waardering: B (1)

STUDENTEN

Toelating tot wetenschappelijke opleidingen

aantal studenten

RIO- nr. 396
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake het maximale aantal studenten dat zich kan inschrijven bij een studierichting waarvan de onderwijscapaciteit overschreden wordt (onderwijsfixus)
Periode: 1972-1993
Grondslag: Wet van 6 juli 1972 houdende voorzieningen van tijdelijke aard m.b.t. de inschrijving van studenten aan de Nederlandse universiteiten en hogescholen (Machtigingswet inschrijving studenten), Stb. 1972, 355, art. 3 lid 1
Machtigingswet inschrijving studenten, Stb. 1985, 59, art. 3 lid 3, art. 7 lid 3, art. 8 lid 3
Product: advies
Waardering: V 5 jaar

TITULATUUR EN GETUIGSCHRIFTEN

Verlenen van titels

RIO- nr. 471
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de aanwijzing van hogere technische scholen die de titel ingenieur kunnen verlenen
Periode: 1972-1985
Grondslag: Wet van 21 december 1972 houdende regeling van de titel ingenieur (Stb. 1972, 759), art 2 lid 2
Product: advies
Waardering: B (1)

Promotie

RIO- nr. 1002
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw over de opleidingen van het Internationaal Instituut voor Sociale Studiën die toegang tot promotie kunnen geven
Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 16.8
Product: advies
Waardering: B (1)

RELATIE WO EN HBO

Doorstroming studenten, van HBO naar WO en vice versa

RIO- nr. 509
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de vraag welke getuigschriften gelijkgesteld kunnen worden met HBO-getuigschriften die toegang geven tot een universitair propedeutisch examen
Periode: 1986-1993
Grondslag: Wet van 26 juni 1986 houdende wijziging en invoering van de WWO (Invoeringswet WWO, Stb. 388), art 31 lid 2
Product: advies
Waardering: B (1)

Samenwerking instellingen WO en HBO

RIO- nr. 511
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over samenwerking van een universiteit met een instelling voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1985-1993
Grondslag: WWO-2 (Stb. 1985, 562), art. 158 lid 2
Product: advies
Waardering: B (1)

De Adviescommissie Onderwijsaanbod, 1993-2003

ONTWIKKELING, EVALUATIE EN VERANTWOORDING VAN BELEID

Ontwikkelen van nationaal beleid

RIO-nr. **21 (vervallen)**

PERSONEELSBELEID

Aanstellen van (wetenschappelijk) personeel

leden adviescommissie Onderwijsaanbod

RIO-nr. **284**

Handeling: het adviseren van de Minister van OCenW inzake de benoeming, schorsing en ontslag van andere leden dan de voorzitter van de Adviescommissie Onderwijsaanbod

Periode: 1993-2003

Grondslag: Beschikking van de Minister van OCenW van 17 juni 1993, Uitleg, OenW-regelingen, no 18, HBO/PR-93038356, instelling Adviescommissie Onderwijsaanbod, art 4 lid 4

Produkt: advies

Toelichting: handeling wordt verricht door de voorzitter van de adviescommissie

Waardering: V 5 jaar

ONDERWIJSAANBOD BEKOSTIGDE UNIVERSITEITEN EN INTERUNIVERSITAIRE INSTITUTEN

Goedkeuren opleidingen 1992- : registratie in het CROHO

beoordeling doelmatigheid opleidingen

RIO-nr. **356**

Handeling: het beoordelen van de doelmatigheid van nieuwe opleidingen bij bekostigde universiteiten en de Open Universiteit

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 6.3 lid 1

Periode: 1993-2003

Produkt: rapport

Waardering: B (1)

N.B.: zie voor de procedure van de doelmatigheidsbeoordeling: Regeling van de Adviescommissie Onderwijsaanbod van 21 augustus 1995, met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie onderwijsaanbod.

RIO-nr. **357**

Handeling: het beoordelen of er sprake is van een nieuwe opleiding bij wijziging van de hoofdlijnen van haar onderwijs- en examenregeling door een bekostigde universiteit en de Open Universiteit

Periode: 1993-2003

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 6.3 lid 2

Produkt: rapport

Waardering: B (1)

N.B.: zie voor de procedure van deze beoordeling: Regeling van de Adviescommissie Onderwijsaanbod van 21 augustus 1995, met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie onderwijsaanbod.

RIO-nr. 358 (vervallen)

7. Bronnen

Wet- en regelgeving

Wetten

- Wet op het wetenschappelijk onderwijs (Wet van 22 december 1960 tot regeling van het wetenschappelijk onderwijs, Stb. 1960, 559) (WWO-1)
- Machtigingswet inschrijving studenten (Wet van 6 juli 1972 houdende voorzieningen van tijdelijke aard m.b.t. de inschrijving van studenten aan de Nederlandse universiteiten en hogescholen Stb. 1972, 355)
- Wet van 21 december 1972 houdende regeling van de titel ingenieur (Stb. 1972, 759)
- Tijdelijke wet taakverdeling wetenschappelijk onderwijs (Wet van 18 mei 1984 houdende bijzondere bepalingen van tijdelijke aard voor taakverdeling in het wetenschappelijk onderwijs Stb. 1984, 255)
- Wet op het wetenschappelijk onderwijs (Wet van 25 september 1985, houdende herziening regeling van het wetenschappelijk onderwijs, Stb. 1985, 562) (WWO-2)
- Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Wet van 8 oktober 1992, houdende bepalingen met betrekking tot het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderwijs, Stb. 1992, 593) (WHW)

Uitvoeringsregelingen en –besluiten

- Academisch Statuut (Besluit van 11 september 1963 (Stb. 1963, 380), van 24 mei 1982 (Stb. 1982, 318) en van 23 juni 1988 (Stb. 1988, 315), houdende vaststelling van het Academisch Statuut.
- Richtlijn verslag hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Uitleg, OenW-Regelingen 1994, no. 18)

Circulaires en brieven

- Circulaire inzake aanwijzing ex art. 6.9 WHW (Uitleg, OenW-Regelingen 1993, no. 18c)